

2008:36

Härlöv 50:27 & 50:53

Arkeologisk förundersökning, 2008

Jan Kockum

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2008:36

Härlöv 50:27 & 50:53

Arkeologisk förundersökning, 2008

RAÄ 267

Kristianstad

Kristianstads kommun

Skåne län

Jan Kockum

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Box 153, St Larsomr. Byggnad 10
221 00 Lund
Tel 046 – 15 97 80 vx, Fax 046 – 15 80 39

www.regionmuseet.m.se

© 2008 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
Rapport 2008:36
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: Hästgrav i provruta 1.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

Härlöv 50:27 & 50:53

Innehåll

Inledning	5
Läge och topografi	5
Historik och fornlämningsmiljö	5
Syfte och metod	7
Undersökningsresultat	7
Sammanfattning	7
Schakt 1	9
Schakt 2	10
Schakt 3	11
Schakt 4	11
Schakt 5	11
Fyndmaterialet	12
Sammanfattning och antikvarisk syntes	13
Tekniska och administrativa uppgifter	14
Referenser	14
Bilagor	15
Fyndlista	15
Anläggningslista	16
Provrutor	18

Fig. 1. Härlöv i Kristianstads kommun, Skåne.

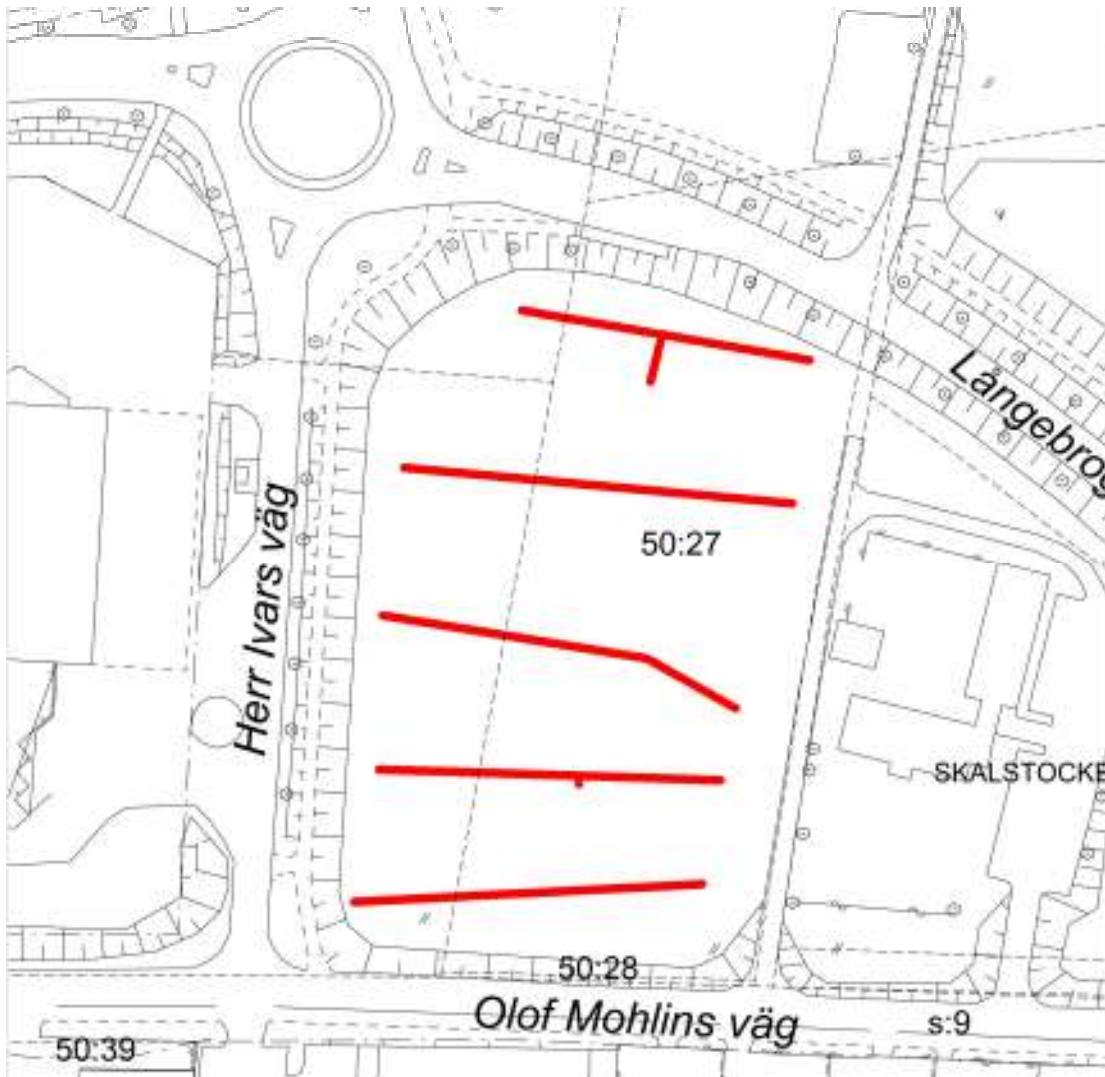

Fig. 2. Undersökningsområdet med schakten rödmarkerade och schematiskt inlagda (jfr. fig. 4).

Inledning

Inom de aktuella fastigheterna planeras för en fortsatt utbyggnad av Härlövs handelsområde. Då exploateringsytan delvis sammanfaller med Härlövs historiska bytomt, registrerad som fornlämning 267, beslutade länsstyrelsen i Skåne län att en arkeologisk förundersökning skulle företas. Undersökningen ombesörjdes av antikvarie Jan Kockum vid Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne under perioden 080428-080512.

Vid undersökningen kunde det konstateras rikligt med kulturlager över hela området. Kronologiskt spände lämningarna över perioderna tidig medeltid – tidig modern tid.

Läge och topografi

Den tidigare byn Härlöv är idag ett område i den östra delen av Kristianstad. Härlöv utgör en stadsdel med ett flertal större butikskedjor för sällanköpsvaror uppblandade med i huvudsak villabebyggelse. I området finns ett flertal öppna gräsytor inkilade samt en del agrarbebyggelse bevarad. Inom den aktuella undersökningsytan märks en svag förhöjning i områdets norra halva.

Historik och fornlämningsmiljö

Ortnamnet Härlöv är ett så kallat äkta lövnamn och tyder på en kontinuerlig bosättning från järnålder. *Löv* eller *lev* har betydelsen arvegods. Det ursprungliga namnet Herthalev har tolkats på olika sätt. Förleden, *Hertha-*, kan ha betydelsen skogsbor – efter forndanskans ord för skog, *hardh* – eller beteckna ordet *hård* i betydelsen skuldra som är en form av höjdbeteckning. En annan tolkning utgår från att namnet skulle vara sammansatt av tre led – *her* + *tha* + *lev*, där det första ledet utgör namnet *Hari* och det sista, dvs *lev*, står för arvegård. Mellanledet anses svårtolkat men det föreslås att det är en variant av *then* i betydelsen boskapsfälla. Således skulle Härlöv enligt denna förklaringsmodell ursprungligen ha betytt *Haris* boskapsfälla och arvegård.

Härlövs by har ett äldsta skriftligt belägg från 1135 då byn omnämns Herthalef i samband med att den tillsammans med Hovby av Kung Erik Emune doneras till ärkebiskop Asker som tack för stödet i slaget vid Foteviken 1134. Ytterligare ett skriftligt belägg finns från 1100-talet och då gäller det ett markinhav knutet till premonstratenserorden i Vä. Från 1200-talet finns inga kända skriftliga belägg men från 1300-talets finns flera omnämmande och huvudgården Härlöv är då i den danska adelsfamiljen Thotts ägo. När familjen Thott etablera-

Fig. 3. Härlövs by 1740. Pilen markerar det område som undersöktes. Inom området fanns således rester efter det historiska gårdsläget nr 3 samt gatehusbebyggelsen strax söder om gårdsläget.

des sig i Härlöv är oklart men den förste kände ägaren är Absalon Aagesen (Thott), som 1343 omnämns *militis de Herthalef*. Från 1300-talets senare del och början av 1400-talet finns flera uppgifter om att Absalon Aagesens son, och där- efter hans sonson, Peder Axelsen respektive Axel Pedersen, skriver sig till Härlöv.

Det medeltida Härlöv torde i hög grad ha präglats av sina godsägande stormän. Inom området finns två kända borgruiner, Härlövs borg och Lillöhus.

Det bör även ha funnits en huvudgård i byn. I prästrelationerna från 1667 skriver kyrkoherden Cervinus i Åsum om *Gammel hoffgaardh* söder om byn *hvor en herregaard i gamle dage hafuerer staaet*. Detta möjliga huvudgårdsläge är inte känt men enligt nämnde Cervinus syntes vid nedtecknandet av prästrelationerna ännu *grafuer, murer av kielder etc.* På kartor från 1670-talets senare del syns inga lämningar på det område som ligger söder om byn och som senare, på 1740 års geometriska karta, kallas *Gamla Hofgårdswängen*. Detta marknamn lever kvar och på generalstabskartan från 1860-tal omnämns denna plats *Hofgården*. I en lantmäteriakt från 1868 omnämns de två sydligaste gårdarna, nr 2 och 3 *Härlöf förut kalladt Hofgården*. Det finns således utifrån de arkivaliska källorna goda indikationerna på att en huvudgård legat någonstans i byns sydligaste del (för mera utförlig historik se Dahlén 2000 och där anförd litteratur). Den aktuella undersökningen berörde gårdsläge 3 samt söder om liggande gatehus.

Inom Härlövs bytomt har små arkeologiska ingrepp gjorts vid ett par olika tillfällen. Vid utredningen inför utbyggnaden av MIO-möbler och Elgiganten gjordes en utredning 1999. Vid denna drogs ett par schakt i öst-västlig riktning just i syfte att fastställa en gräns för den historiska byn. Här påträffades delar av kulturlager, rännor, stenskodda stolphål samt ett 80-tal obestämbara anläggningar,

varav flertalet är möjliga stolphål (Svensson 1999). Lokaliseringen av Herr Ivars väg, som idag utgör gräns mellan Elgiganten och nu aktuell yta, gjordes med syfte att inte påverka byns under mark dolda lämningar i samband med diskussioner om ett långsiktigt bevarande (Lilja 2007). Vidare undersöktes delar av gård nr 4 vid en arkeologisk förundersökning i samband med utbyggnaden av nya Långebrovägen. Då kunde även konstateras att stratifierade kulturlagerytor finns inom gårdslägena och att områden med anläggningar, troligen från tidig medeltid, finns inom fornlämningsområdet (Dahlén 2000). En ungefärlig västlig gräns för bytomten kunde även beläggas i samband med bygge av en telestation 2001 (Björk 2001).

Syfte och metod

Syftet med förundersökningen var att klargöra fornlämningens utbredning inom exploateringsytan, bevarandestatus, vetenskaplig potential samt preliminär datering.

Vid undersökningen grävdes fem parallella sökschakt. Där stratifierat kulturlager påträffades avbröts schaktningen och ett antal provrutor grävdes för hand ner till naturlig undergrund. Hela den undersökta ytan täcktes av någon form av kulturlager. I den västligaste delen av undersökningsområdet var dessa emellertid tunnare och kan karaktäriseras som en äldre markhorisont som var ”kulturpåverkad”. Det vill säga att det i den forna markytan fanns inslag av kol, bränd lera, djurben med mera, men inga direkta stratifieringar, huslämningar eller dylikt. Här banades bitvis ner till naturlig undergrund för att få en uppfattning om omfattningen av anläggningar som påträffas vid denna nivå.

Undersökningsresultat

Sammanfattning

Vid undersökningen grävdes fem schakt i östvästlig riktning. Schakten hade en sammanlagd längd om ca 350 löpmeter och en bredd om ca 1,8 m vardera med vissa utvidgningar. Över hela undersökningsområdet framkom kulturlager – både stratifierade och icke stratifierade. Kulturlagret har preliminärt bedömts bestå av en äldre markhorisont, påverkad av olika aktiviteter och händelser, med ovanliggande gårdslämningar. Även den icke stratifierade delen torde med stor sannolikhet kunna innehålla nedbrutna gårdslämningar.

Matjorden över området hade en tjocklek som varierade mellan 0,4 – 0,9 m inklusive kulturlager och mellan 0,2 – 0,6 m exklusive kulturlager. Den naturliga undergrunden bestod av gul sand som i den övre delen hade stor inblandning av stråk med matjord. Detta gjorde att det bitvis kunde vara svårt att se anläggningar i undergrunden.

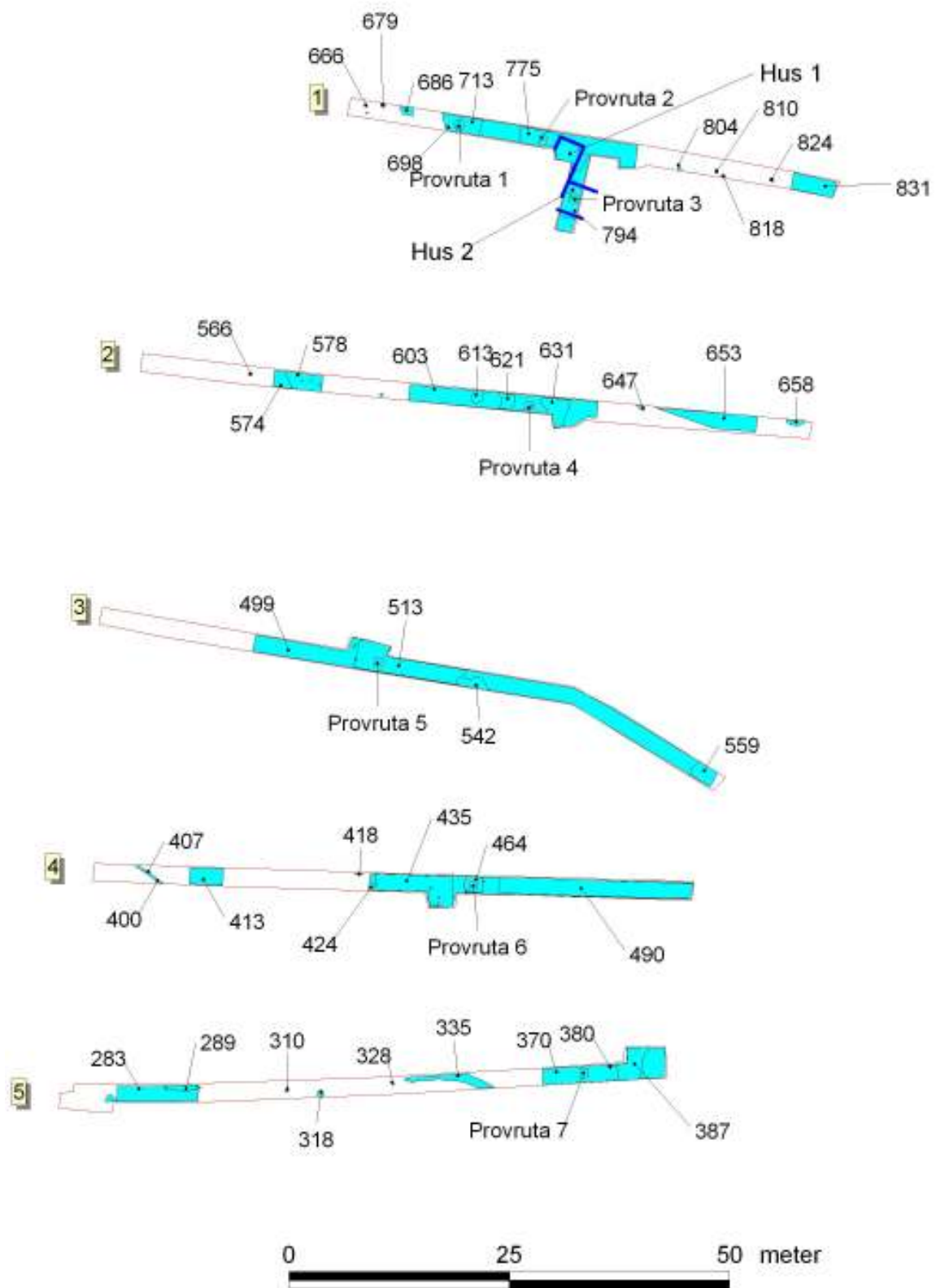

Fig. 4. Schaktöversikt.

Foto 1. Hus 1 och 2 i schakt 1.

Vid inmätningen har åtskillnad gjorts mellan ostratifierade kulturlager och stratifierade kulturlager. De ostratifierade har dokumenterats som ”kulturlagerområden” medan de stratifierade lagren har lagts samman i grupper. Det innebär att kulturlager som visas i den digitala inmätningen inte återspeglar enskilda kontexter utan grupper av kontexter.

Schakt 1

Schakt 1 grävdes i den norra delen av undersökningsområdet och var ca 56 m långt. I den mellersta delen grävdes ett vinkelrätt sidoschakt om ca 9 m. I hela schaktet förekom kulturlager som sammanfattningsvis kan karaktäriseras som en äldre markhorisont med ringa till stora inslag av träkol, bränd lera, djurben och keramik. Schaktets första ca 10 m täcktes av ostratifierat kulturlager (698). I detta område schaktades det ner till naturlig undergrund för att få en uppfattning om de anläggningar som inte framkom i kulturlagret. Tre olika nedgrävningar påträffades inom ytan, nämligen anläggningarna 666, 679 och 686. Inget daterande fyndmaterial framkom i nedgrävningarna.

Efter ca 10 m ökade koncentrationen av kol, bränd lera, djurben och keramik. Härifrån förekommer även stratifierade kulturlager (713 och 775). Dessa har tolkats som lämningar efter den sista fasen av gårdsläget. I den mellersta delen av schaktet framkom en syllstensgrund varvid en utvidgning av schaktet gjordes. Vid utvidgningen påträffades ytterligare kulturlager och syllstensrader (794 samt Hus 1 och Hus 2). Österut var kulturlagren åter igen ostratifierade. Här schaktades det på nytt ner till naturlig undergrund varvid fyra anläggningar framkom (804, 810, 818 och 824). Av dessa utgjordes tre av gropar medan den fjärde tolkades som en härd (804). I härden påträffades tegel.

I den östligaste delen av schaktet sparades åter en del av kulturlagerområdet (831), vilket utgjorde fortsättningen på 698.

Tre kvadratmeterstora provrutor togs upp i schaktet. Provruta 1 grävdes i den västra delen av kulturlagerområdet 698 och visade en stratigrafi om ca 0,4 m (se bilaga Provrutor). Det yngsta lagret (lager 1) kan knytas till modern tid och innehåller bl a sentida planglas. I det underliggande lagret (lager 2) framkom inget daterande. Detta lager överlagrade det lager som har tolkats som alv (lager 3). Alven var genomgrävd av den hästgrav som påträffades i provrutan ("lager" 4). Sannolikt börjar gravnedgrävningen redan i lager 2, men stratigrafien är allt för nerbruten för att de enskilda kontexterna ska synas.

Provruta 2 förlades i den mellersta delen av schaktet i lager 775, tolkat som ett lergolv. Lergolvet var här cirka 0,06 m tjockt. Underliggande lager, lager 2, innehöll bl a bukbitar från grytor i yngre rödgods. Dessa är svårdaterade men ger lagret och lergolvet en t.p.q datering till högmedeltid. I lager 3 påträffades inget daterande fyndmaterial.

Provruta 3 grävdes i utvidgningen av schaktet. Lager 1 kan, liksom i de andra provrutorna, knytas till den sista fasen av gårdsläget. Lager 2 får en t.p.q datering till högmedeltid. Lager 3 visade sig vara fyllning i en nedgrävning. Fyllningen hade inslag av större sten. I fyllningen framkom även en större mängd östersjökeramik (fnr 4).

Schakt 2

Schakt 2 grävdes ca 30 m söder om schakt 1 och var knappt 80 m långt. I schaktet var det samma stratigrafiska förutsättningar som i schakt 1. I den västligaste delen schaktades ostratifierat kulturlager ner till naturlig undergrund. Här påträffades endast en anläggning (566), en grop eller ett stolphål. Liksom i schakt 1 följde sedan ett område med ökad koncentration av kol och bränd lera (574). Här fanns även stratifierat kulturlager, sannolikt från tidig modern tid (578). Öster om det stratifierade kulturlagret (578) fanns ett område om ca 10 löpmeter med ostratifierat kulturlager som banades ner till naturlig undergrund. Inga anläggningar framkom här. Sedan följde ytterligare stratifierat kulturlager (603, 613, 621, 631) som tolkas som lämningar efter gårdsbebyggelsen, bl a i form av lergolv (621 och 631).

Ytterligare en kortare sträcka banades av till naturlig undergrund. Här påträffades en grop, troligen en djurgrav (647). Sedan följde ostratifierat kulturlager med större koncentration av kol och bränd lera. Då inga stratifierade kulturlager framkom schaktades slutet av schaktet ned till naturlig undergrund varvid ytterligare en grop påträffades (658). Gropen har fått en t.p.q datering till vikingatid/tidig medeltid.

I den mellersta delen av schakt två grävdes provruta 4. Längst upp i den stratigrafiska sekvensen fanns ett lergolv (lager 2, motsvarande 621 och 631

ovan), delvis täckt av en gråbrun lerig sand (lager 1). I det övre lagret tillvaratogs ett flertal skärvor yngre rödgods (fnr 5-11), som ger en t.p.q. datering till 1600-tal.

Under lergolvet följde drygt 0,3 m ostratifierat kulturlager innehållande bl a tegel och bränd lera. I botten av provrutan framkom ett stolphål.

Schakt 3

Schakt 3 förlades ca 30 m söder om schakt 2 och hade en längd om ca 74 m. Schaktets västligaste del täcktes, liksom föregående ytor, av ostratifierat kulturlager. Ca 18 löpmetrar banades av ner till naturlig undergrund. Inga anläggningar framkom. I den resterande delen av schaktet följde sedan ostratifierat kulturlager med ökad koncentration av kol och bränd lera (499) som partiellt täcktes av stratifierat kulturlager (513, 542 och 559). Dessa lager kan framför allt knytas till det historiska gårdslägets sista fas, möjligen kan delar av fyndmaterialet vara äldre (fnr 1-2).

I schaktet grävdes provruta 5. Överst i den stratigrafiska sekvensen fanns ett möjligt lergolv (lager 1). I sekvensen följer sedan en nedgrävning samt underliggande, troligen omgrävd, stratigrafi. I lager 2, fyllningen i nedgrävningen, framkom tegelfragment.

Schakt 4

Schakt 4 grävdes ca 27 m söder om schakt 3 och hade en längd om ca 68 m. De första ca 11 löpmetrarna schaktades ner till naturlig undergrund. Två anläggningar framkom, ett modernt dike (400) samt ett stolphål (407), som dock får anses vara en osäker anläggning. Öster om stolphålet sparades en klack med ostratifierat kulturlager (413), sedan schaktades ytterligare ett område, ca 16 löpmetrar, ner till naturlig undergrund. Endast en anläggning, en härd (418), påträffades. Öster om härden sparades kulturlagret (424), som här fick en ökad koncentration av kol och bränd lera. Kulturlager 424 överlagrades av mera stratifierade lager (435, 464 och 490) med bland annat lergolv och tegel. De stratifierade lagren kan kopplas till den sista fasen innan byn skiftades.

I schaktet grävdes provruta 6, vilken förlades i lager 464 (se ovan). I detta lager fanns inslag av bl a tegel. Underliggande lager, lager 2, hade inslag av kol men saknade i övrigt fynd.

Schakt 5

Schaktet förlades ca 23 m söder om schakt 5 och var ca 69 m långt. Liksom i de andra schakten täcktes ytan av ostratifierat kulturlager i den västra delen. Av detta sparades endast en liten del i schaktets västra del (283 och 289). I schaktets östligaste del påträffades däremot både ostratifierat och stratifierat kulturlager (370, 380 och 387). De stratifierade lagren kan knytas till gårdslägets sista fas.

Foto 2. Östersjökeramik från provruta 3.

Mellan de båda sparade kulturlagerpartierna påträffades tre anläggningar (318, 328 och 335), vilka bestod av en grop (något osäker), ett stolphål samt ett dike.

I schaktet grävdes provruta 7, vilken förlades till schaktets östra del och lager 370 (se ovan). Provrutan visade ca 0,15 m tjockt med ostratifierat kulturlager. I lagret framkom en skärva äldre rödgods (fnr 16).

Fyndmaterialet

Vid undersökningen påträffades en stor kvantitet med fynd. De största fyndkategorierna utgjordes av djurben och keramik. Endast ett urval av fyndmaterialet omhändertogs. Urvalet gjordes utifrån dokumentationen, d v s fynd omhändertogs i samband med att en kontext dokumenterades. Således har fynd utan dokumenterad kontext inte tagits tillvara. Då ingen osteologisk analys ingick i förundersökningen har närvaro av osteologiskt material endast noterats. Keramiken bestod till största delen av yngre rödgods, och kan framförallt kopplas till byns yngsta faser, det förekommer emellertid även äldre material. Snedfördelningen beror på att det äldre materialet framkommit vid grävning av anläggningar och provrutor, vilket ytmässigt utgör en försvinnande liten del.

Sammanfattning och antikvarisk syntes

Undersökningen har visat att det över hela ytan förekommer kulturlager. Dessa kan delas in i stratifierade och ostratifierade lager. Inom kategorin stratifierade lager är enskilda kontexter urskiljbara och tolkningsbara. Inom kategorin ostratifierade lager ingår äldre markhorisonter samt sannolikt även tidigare stratifierade lager med så hög nedbrytningsgrad att enskilda kontexter inte längre är synliga. Rumsligt fördelar sig de ostratifierade lagren över hela undersökningsytan, medan de stratifierade främst finns inom det östra partiet av undersökningsområdet. Där de stratifierade lagren förekommer är de i den övre delen av den stratigrafiska sekvensen. Kronologiskt innehåller de stratifierade lagren lämningar från tidigmodern tid, möjligen även högmedeltid och senmedeltid. Dessa lämningar härrör från det historiskt kända gårdsläget nr 3 samt gatehusbebyggelsen söder om detta. De ostratifierade lagren innehåller lämningar från vikingatid/tidigmedeltid till högmedeltid. Dessa lager representerar de första faserna av den historiskt kända bebyggelsen och möjligen även tidigare bebyggelse.

Inom de ytor där det schaktades ner till naturlig undergrund framkom endast ett fåtal anläggningar med dateringar som spände mellan vikingatid/tidigmedeltid – modern tid.

Undersökningen har visat att fornlämningen täcker hela den aktuella ytan, men med varierande grad av bevarad stratigrafi. Det finns således potential att belysa byns utveckling från vikingatid/tidig medeltid fram till tidigmodern tid.

Kristianstad 2008-06-17

Jan Kockum

Tekniska och administrativa uppgifter

Socken/socken nr:	Kristianstad/1077
Kommun:	Kristianstad
Ekonomisk karta:	3D 2i
RAÄ nr:	267
Lst dnr:	431-58401-07
Regionmuseet dnr:	K12.20-384-07
Typ av undersökning:	FU
Fälttid:	64 h
Kostnadsansvarig:	Mark- & exploateringskontoret/Kristianstads kommun
Beräknad kostnad exkl. moms:	109 600 kr
Faktisk kostnad exkl. moms:	109 600 kr
Personal:	Jan Kockum
Rapportansvarig:	Jan Kockum
Dokumentationsmaterial:	47 digitalfoton, 2 A3 ritningar med sektioner, inmättningsfil RK38407FU

Dokumentationsmaterialet förvaras på Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne. Fynden förvaras på Lunds universitets historiska museum under Luhm nr 31838.

Referenser

- Björk, T. 2001. Rapport. Arkeologisk förundersökning 2001, Fornl. 267, Härlöv 50:54, Norra Åsums socken, Skåne.
- Dahlén, J. 2000. Rapport. Arkeologisk förundersökning 1999 – 2000, Härlöv 50:27, 50:39 m fl
- Lilja, H. 2007. Härlövs industriområde – boplatslämningar och grav. Rapport Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne 2007:10. Kristianstad.
- Svensson, C. 1999. Anmälan av utförd arkeologisk undersökning. Lst Skåne län dnr 220-5926-99

Bilagor

Fyndlista

Fyndnr	Material	Sakord	Del	Typ	Fyndsammanhang	Vikt i g	Antal /fragm
1	Keramik	Gryta	Fot	Yngre rödgods	AI 513/Sch 3	34	2
2	Keramik	Gryta	Fot	Yngre rödgods	AI 513/Sch 3	62	1
3	Slagg				Provruta 3/lager 3	1	1
4	Keramik	Kruka	Skuldra/buk/botten	Östersjökeramik	Provruta 3/lager 3	111	7
5	Keramik	Fat	Buk/botten	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 1	67	3
6	Keramik	Fat	Buk/botten	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 1	21	2
7	Keramik	Skål	Mynning/hänkel	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 1	18	1
8	Keramik	Fat	Mynning/brätte	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 1	24	3
9	Keramik	Gryta	Mynning	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 1	31	2
10	Keramik	Gryta	Mynning	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 1	21	1
11	Keramik	Gryta	Ben	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 1	55	2
12	Keramik	Fat	Brätte/buk	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 2	13	1
13	Keramik	Gryta?	Buk	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 2	5	1
14	Keramik	Kärl	Buk	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 4	1	1
15	Keramik	Kärl	Buk	Äldre svartgods	AG 658	1	1
16	Keramik	Kanna?	Skuldra?	Äldre rödgods	Provruta 7/lager 1	5	1
17	Keramik	Kärl	Buk	Yngre rödgods	Provruta 7/lager 1	1	1
18	Tegel	Tegel			AG818	38	2
19	Keramik	Krus?	Mynning	Stengods	Provruta 3/lager1	14	1
20	Keramik	Kärl	Botten	Stengods	Provruta 3/lager1	26	1
21	Keramik	Kärl	Buk	Yngre rödgods	Provruta 3/lager1	23	2
22	Keramik	Gryta	Mynning	Yngre rödgods	Provruta 3/lager 2	3	1
23	Tegel	Tegel			Provruta 3/lager 2	16	1
24	Keramik	Gryta	Botten/ben	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 3	60	1
25	Keramik	Gryta	Botten/ben	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 3	41	1
26	Keramik	Gryta	Handtag/buk	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 3	38	1
27	Keramik	Fat	Brätte	Yngre rödgods	Provruta 4/lager 3	2	1
28	Keramik	Gryta	Buk	Yngre rödgods	Provruta 2/lager 2	11	1
29	Keramik	Gryta	Buk	Yngre rödgods	Provruta 2/lager 2	2	1
30	Keramik	Gryta	Buk	Yngre rödgods	Provruta 2/lager 2	2	1
31	Keramik	Fat	Brätte	Yngre rödgods	Provruta 6/lager 1 (AI464)	22	1
32	Keramik	Kärl	Botten/buk	Yngre rödgods	Provruta 6/lager 1 (AI464)	26	1
33	Keramik	Kruka	Botten/buk	Yngre rödgods	AI559	256	2
34	Keramik	Gryta	Mynning	Yngre rödgods	AI490	33	1
35	Järn	Yxa			AI490	541	1
36	Keramik	Fat	Brätte	Yngre rödgods	AI387	15	1
37	Keramik	Kakel			AI499	75	1
38	Glas	Kärl	Mynning		AI513	5	1

Anläggningslista

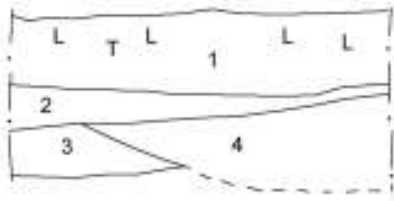
Anläggning	Schakt	Typ/tolkning	Beskrivning	Datering (tpq)
666	1	Grop/stolphål	Skålformad nedgrävning, ca 0,25 m i diam, 0,10 m djup. Fyllning bestående av mörkbrun humös sand.	
679	1	Grop	Skålformad nedgrävning, ca 0,6 m i diam, 0,24 m djup. Fyllning bestående av brun – gråsvartflammig sand.	
686	1	Grop, något tveksam anläggning.	Planbottnad nedgrävning, ca 0,90 x 0,90 m samt 0,8 m djup. Fyllning bestående av grågul melerad sand.	
698	1	Kulturlagerområde	Större sammanhängande ostratifierat kulturlager, samma som 831 (se nedan). Gråbrun lerig sand med inslag av träkol, lera, bränd lera, keramik och ben. Ca 0,30 – 0,40 m tjockt.	
713	1	Lager	Lager bestående av gråbrun lera och lerig silt. Ca 0,15 m tjockt. Inslag av kol. Överlagrade en hästgrav som framkom i provruta 1.	
775	1	Lager	Bränd rödgul lera med inslag av kol (se provruta 2)	
794	1	Lager/lergol	Lera och bränd lera. Inslag av kol (se provruta 3).	
804	1	Härd	Skålformad nedgrävning, ca 0,45 m i diam, 0,24 m djup. Fyllning bestående av svartbrun sand med stort inslag av kol och lera samt inslag av sten. Fynd av tegel och ben (ej tillvarataget).	Historisk tid
810	1	Grop	Oregelbundet formad nedgrävning med ojämn botten, ca 0,45 m i diam, 0,30 m djup. Fyllning bestående av mörkbrun humös sand med ljusa inslag.	
818	1	Grop	Skålformad nedgrävning som fortsatte utanför schaktet. Ca 0,3 m i bredd innanför schaktet, 0,3 m djup. Fyllning bestående av mörkbrun humös sand.	Historisk tid
824	1	Grop	Oregelbundet formad nedgrävning, ca 0,60 m i diam, 0,20 m djup. Fyllning bestående av brun sand med humöst inslag.	
831	1	Kulturlagerområde	Större sammanhängande ostratifierat kulturlager, samma som 698 (se ovan). Gråbrun lerig sand med inslag av träkol, lera, bränd lera, keramik och ben. Ca 0,20 m tjockt.	
566	2	Grop/stolphål	Oregelbundet formad nedgrävning, 0,36 m i diam, 0,12 m djup. Otydlig botten. Fyllning bestående av mörkbrun humös sand, litet inslag av bränd lera. Något osäker anläggning.	
574	2	Kulturlagerområde	Sammanhängande ostratifierat kulturlager. Gråbrun lerig sand med inslag av träkol och bränd lera. Ca 0,30 m tjockt.	
578	2	Lager	Gråbrun lerig sand med inslag av lera, sten, djurben, kol och yngre rödgods (ej tillvarataget).	Tidigmodern tid
603	2	Kulturlagerområde	Större sammanhängande ostratifierat kulturlager. Gråbrun lerig sand med inslag av träkol, lera, ben. Ca 0,40 m tjockt.	
613	2	Lager	Gråbrun lerig sand med inslag av kol, tegel och lera.	Historisk tid
621	2	Lergolv	Vit lera	
631	2	Lergolv	Vit lera (se provruta 4)	
647	2	Grop/djurgrav	Anläggningen fortsatte utanför schaktet, men hade inom schaktet en bredd på ca 0,3 m och ett djup av 0,3 m. Fyllning bestående av mörkbrun humös sand med mycket stort inslag av djurben.	
653	2	Kulturlagerområde	Större sammanhängande ostratifierat kulturlager, samma som 831 (se nedan). Gråbrun lerig sand med inslag av träkol, lera, bränd lera, keramik (yngre rödgods, ej tillvarataget) och ben samt ställvis stort inslag av sten. Ca 0,10 – 0,40 m tjockt.	Tidigmodern tid

Anläggning	Schakt	Typ/tolkning	Beskrivning	Datering (tpq)
658	2	Grop	Flack nedgrävning, fortsätter utanför schaktet, inom schaktet 0,6 m bred och 0,2 m djup. Fyllning bestående av mörkbrun humös sand med ljusare inslag av bränd lera.	Vikingatid/tidig medeltid
499	3	Kulturlagerområde	Större sammanhängande ostratifierat kulturlager. Gråbrun lerig sand med inslag av träkol, lera, bränd lera, tegel och djurben. Ca 0,3 m tjockt.	Renässans
513	3	Lager	Mörkbrun lerig silt, mellan 0,05-0,15 m tjockt. Mycket stort inslag av lera, bränd lera och kol. Även inslag av sten, tegel och ben.	Högmedeltid – tidigmoderntid
542	3	Lager	Rödbränd lera och kol.	
559	3	559	Gråbrun lerig silt med inslag av kol och bränd lera.	Tidigmodern tid
400	4	Modernt dike		Modern tid
407	4	Stolphål	Skars av anläggning 400 (se ovan). Kvarvarande bredd om 0,2 m och ett djup om 0,08 m. Fyllning melerad gråbrun-gul sand. Osäker anläggning	
413	4	Kulturlagerområde	Sammanhängande ostratifierat kulturlager. Gråbrun lerig sand med inslag av träkol, lera, bränd lera, tegel och djurben. Ca 0,2 m tjockt.	
418	4	Härd	Skålformad nedgrävning, längd ca 0,8 m, djup 0,26 m, fortsatte utanför schaktet. Fyllning av brun humös sand med stort inslag av kol och sten.	
424	4	Kulturlagerområde	Större sammanhängande ostratifierat kulturlager. Gråbrun lerig sand med inslag av träkol, lera, bränd lera, tegel och djurben. Ca 0,3 m tjockt.	
435	4	Lager	Gråvit lera, ca 0,06 m tjockt, med inslag av röd, bränd, lera och kol.	
464	4	Lager	Gråvit lera, ca 0,06 m tjockt, med inslag av röd, bränd, lera och kol samt sten. Sannolikt samma som lager 435.	Tidigmodern tid
490	4	Lager/lergol	Gråvit lera, inslag av sten, tegel, ben och yngre rödgods.	
283	5	Kulturlagerområde	Sammanhängande ostratifierat kulturlager. Gråbrun lerig sand med inslag av träkol, lera, bränd lera, tegel och djurben. Ca 0,2-0,4 m tjockt.	
289	5	Lager	Samma som 283 men med mera bränd lera. Möjligen en nedgrävning.	
318	5	Grop	Ca 0,8 m lång nedgrävning, ca 0,06 m djup. Fylld med gråbrun melerad sand. Osäker anläggning.	
328	5	Stolphål	Skålformad nedgrävning, ca 0,3 m i diameter och 0,14 m djup. Fylld med gråbrun-gul melerad sand.	
335	5	Dike	Flack nedgrävning med ojämn botten. Ca 1 m bred och 0,12 m djupt.	
370	5	Kulturlagerområde	Större sammanhängande ostratifierat kulturlager. Gråbrun lerig sand med inslag av träkol, lera, bränd lera, tegel och djurben. Ca 0,3 m tjockt (se provruta 7).	
380	5	Lager	Vit lera med inslag av bränd, röd, lera. Möjligen en nedgrävning.	
387	5	Lager	Vit lera med inslag av röd, bränd, lera. Inslag av kol, även stora bitar, tegel och ben. Fynd av vingtegel och yngre rödgods.	Tidigmodern tid

Provruta

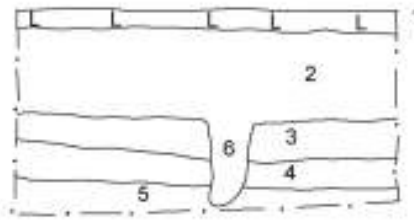
Provruta 1

N →

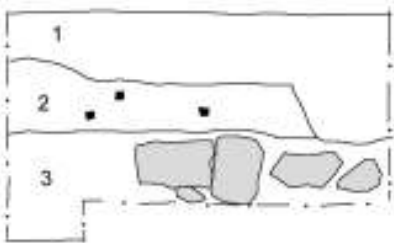
Provruta 2

← N

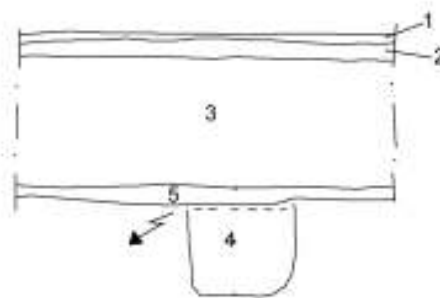
Provruta 3

O →

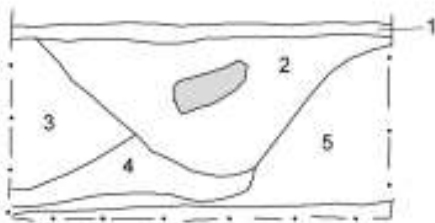
Provruta 4

← N

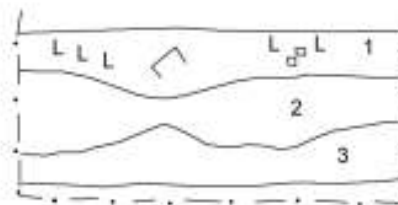
Provruta 5

O →

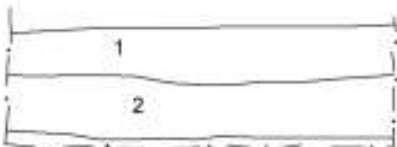
Provruta 6

← N

Provruta 7

N →

Provruta 1:

- 1) Mörkbrun lerig sand. Rikligt med inslag av lerkladdar. I lagret framkom bl a modernt planglas.
- 2) Mörkbrun sand. Inslag av kol.
- 3) Gul sand med inslag av gul sand. Sannolikt alv.
- 4) Djurgrav, häst.

Provruta 2:

- 1) Lerolv ? Rödgul-rosa lera (se 775 i Anläggningslistan).
- 2) Mörkbrun sand med inslag av kol, lera, sten, djurben och yngre rödgods.
- 3) Mörkbrun sand med inslag kol.
- 4) Mörkbrun sand med viss inblandning av steril sand. Sannolikt alv.
- 5) Naturlig undergrund.
- 6) Sannolikt djurgång, möjligen störhål.

Provruta 3:

- 1) Mörkbrun sand med stort inslag av lerkladdar. Jämnstort inslag av tegel, kol och djurben.
- 2) Mörkbrun sand med inslag av kol. Fynd av yngre rödgods, tegel och djurben (ej tillvarataget).
- 3) Mörkbrun sand med inslag av kol (lagret något mörkare än lager 2). Inslag av större sten. Lagret utgör möjligen fyllning i den nedgrävning som visade sig finnas precis nedanför sektionen.

Provruta 4:

- 1) Gråbrun lerig sand, stort inslag av tegel, keramik, ben och lerkladdar.
- 2) Lergolv (621 och 631 i Anläggningslistan).
- 3) Mörkbrun lerig sand med inslag av kol, ben och keramik, tegel och bränd lera.
- 4) Stolphål, ca 0,05 m framför sektionen. Fyllning bestående av mörkbrun lerig sand.

Provruta 5:

- 1) Mörkbrun lerig sand med stort inslag av rödbränd lera. Möjligen ett lergolv.
- 2) Nedgrävning fylld med gul lera och mörkbrun lerig sand med inslag av kol, djurben och tegel.
- 3) Mörkbrun lerig sand med inslag av kol och ben.
- 4) Mörkbrun – gul sand med inslag av bränd lera och träkol.
- 5) Mörkbrun sand med inslag av kol och djurben.

Provruta 6:

- 1) Mörkbrun lerig sand med inslag av lera, tegel, sten och kol (se 464 i Anläggningslistan).
- 2) Mörkbrun humös sand med inslag av kol.
- 3) Blandning av mörkbrun sand och gul sand. Troligen alv.

Provruta 7:

- 1) Allmänt kulturlager, svåravgränsat (se 370 i Anläggningslistan). Mörkbrun humös sand med inslag av kol, bränd lera och ben.
- 2) Blandning av mörkbrun och gul sand. Troligen alv.

Regionmuseets rapportserie 2008

Kulturmiljö

1. Vä söder om S:ta Gertrud, Vä sn, FU, Jan Kockum, 2007
2. Kv Södra kasern 2 i Kristianstad, Kristianstad, FU, Jan Kockum 2007 – 2008
3. Gör en kyrka någon skillnad? DK, Åsa Alftberg & Lotta Eriksson, 2007
4. Kärnkraftens fysiska miljöer, Förstudie, Henrik Borg, 2008
5. Eslövs medborgarhus, Eslöv, AK, Helena Nilsson och Anna Rabow, 2005
6. Barsebäcks kyrka - installation av nytt värmesystem, Barsebäcks sn, AK, Kristina Nilén, 2007
7. Fjälkestads kyrka - invändig renovering, Fjälkestads sn, AK, Emelie Petersson & Helena Nilsson 2006
8. Krapperups alléer, Brunnby sn, KA, Patrik Olsson, 2008
9. Västra Nöbbelövs kyrka - utvändig renovering etapp 1, V. Nöbbelövs sn, AK, Helena Nilsson och Emelie Petersson, 2006
10. Folkestorps bränneri, Vårdplan, 2007-2008, Henrik Borg & Bengt Spade
11. Glimmingehus - kulturhistorisk värdebeskrivning, Vallby sn, KA, Kristina Nilén, 2008
12. Vikingatida silver från Kiaby, Kiaby sn, Bertil Helgesson, 2008
13. Norra Mellby kyrka, Norra Mellby sn, AK, Jimmy Juhlin Alftberg, 2007 – 2008
14. Brönnestad kyrka, Brönnestad sn, AK, Jimmy Juhlin Alftberg, 2007 – 2008
15. Södra Björstorps dammar, Brösarps sn, AF, Lotta Eriksson, Bertil Helgesson & Niclas Hansson, 2008
16. Munken 6, Åhus sn, FU+SU, Helén Lilja, 2000-2002
17. Gualöv 61:113. Gualöv sn, AU, Jan Kockum, 2008.
18. Stakethandboken – att gjuta ett Bromöllastaket, Katarina Olsson & Jimmy Juhlin Alftberg, 2007
19. Jordkällare i Lurebygget, AK, Perstorps sn, Katarina Olsson, 2007
20. Anna på Klinten. – BMU, Västra Karups sn, Paul Hansson, 2007
21. Aosehus, Åhus sn, UN, Jan Kockum, 2007
22. S:t Olofs station, S:t Olofs sn, AK, Katarina Olsson, 2007
23. Vårdplan för området kring Pannehuset, Andrarums sn, KA, Anna Rabow och Jimmy Juhlin Alftberg 2007-2008
24. Gravfälten vid Vä, Vä sn, AU, Tony Björk, 2008
25. Öllsjö 7:1, Skepparslöv sn, AU, Anders Edring, 2008
26. Hammar 9:21, Nosaby sn, AU, Anders Edring, 2008
27. Magasinet i Svalöv, Svalövs sn, BMU, Henrik Borg, 2008
28. Träne kyrka, Takrestaurering, Träne sn, AK, Jimmy Juhlin Alftberg, 2007
29. Uppåkra kyrka, FU, Bertil Helgesson, 2008
30. Osby kyrka - läktarunderbyggnad och ledningsschakt, Osby sn, AK & FU, Lotta Eriksson & Jan Kockum, 2007-2008
31. Vä 2:12 - Väby gård, Vä sn, FU, Catherine Svensson, 2008.
32. Bälteberga 1:3, Vårdplan 2007-2008, Ottarps sn, Henrik Borg, Kristina Nilén, Anna Rabow, 2007-2008
33. Bland tobak och textil i Dösjebro, Västra Karaby sn, DK, Henrik Borg, 2008
34. Ignaberga gamla kyrka - invändiga arbeten, Ignaberga sn, AK, Helena Nilsson & Lotta Eriksson, 2007-2008
35. Från Härlöv till Ringelikors, Kristianstad, AU, Tony Björk, 2008
36. Härlöv 50:27 & 50:53, Kristianstad, FU, Jan Kockum, 2008

Förkortningar:

AF-antikvarisk förundersökning
AK- antikvarisk kontroll
AU-arkeologisk utredning
DK- dokumentation, övrigt

FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD-murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning

PJ- projektrapport
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD-byggn-ark-dokumentation

